

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, CSÜTÖRTÖK, 1924 május 22.

140. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Pártérdek

és nemzeti érdek

(x) A győzelmes francia baloldal, mely megostromolta az európai reakció Bastillejét, még nem jutott el az utolsó sáncárokig. Az elnöki székben ott ül még *Millerand*, a nemzeti blokk szellemi vezére, aki minden bajon, szerencsétlenségen, nyomorúságon keresztül szívós kitartással irányította Franciaország politikáját. Az ő eltávolítása nélkül — *Herriot*, *Briand* és *Blum* nem lehet ura a francia hatalomnak, amelynek jelentős részét az elnöki méltóság képviseli. A reakciónak ezt az erős várát még be kell vennie a baloldalnak: *Millerand*nak távoznia kell — és valószínűleg távoznia is fog az *Elysee*-palotából, ahonnan esztendőnkön át ő diktálta — a *versaillesi* békét.

A francia ellenzék nagyon jól tudja, mit jelent *Millerand* az elnöki székben. Bizonyosság erre az az éles sajtókampány, amely rendkívül vehemenciával folyik ma Franciaországban. A baloldal lapjai teljes létszámban felvonultak az *Elysee*-palota ellen, *Millerand* megbuktatására, akinek bűnlajstroma is lassan napfényre kerül. A szocialisták vezető lapja, a *Quotidien*, amely a harcot vezeti, legutóbb azzal vádolta meg a köztársasági elnököt, hogy választási agitációra használta fel a frank védelmére rezervált alapokat. Több millió francia frank — nemzeti vagyon — jutott *Millerand* jóvoltából a jobboldal pártkasszájába. Az elnök bűne — ahogy az ellenzék lapjai írják: sikkasztás, vagy ha jobban tetszik, hazaárulás. A sikkasztót pedig, vagy a hazaárulót börtönbe szokták csukni Franciaországban is. *Millerand*ot vád alá kell helyezni — követeli tehát a *Quotidien* — mert a nemzet vagyonát még a köztársasági elnöknek sem szabad elpredálni voksok megvásárlására.

A francia választásoknak ez a pikantériája érdekes dologra világít rá. Régi politikai tradíció: a pártérdeket összetéveszteni nemzeti érdekekkel. Franciaországban és egyebütt is sokszor megtörtént, hogy a hatalmon levők hazafias kötelességüknek tartották a saját politikájukat alátámasztani az államkasszával. A bűn, amit *Millerand* elkövetett, nem új és nem is tartozik azok közé, amelyért szégyenkezni szoktak a politikai fórumain. De ha nem is új, — mindenesetre közel van a *Quotidien* megállapításához és nem nehéz sikkasztásnak vagy hazaárulásnak minősíteni. Mert a francia jobboldal, amely fölhasználta a frank-védelem tartalék-alapjait, nem Franciaország, sem a francia nép. *Millerand*, a maga

vakbuzgó fanatizmusával összetévesztette magát a francia nemzettel, a francia nemzet azonban nem tévesztette össze magát az elnökkel és barátjával, *Poincaré*-val. És minthogy ez a szerencsétlenség nem történt meg: a pártkassza-gyarapítás könnyen hazaárulás lehet a francia nép szemében és *Millerand* az elnöki székből azon hirtelen, könnyen a vádlottak padjára kerülhet.

A politika Franciaországban is politika. Aki felül van a hatalom nyergében, annak minden cselekedete hazafias cselekedet, szent és sérthetetlen. Amikor azonban fordul a kerék és a hatalom hirtelen gazdát cserél, akkor minden

megváltozik. A hazafias cselekedetből korrupció lesz, a nemzeti politikából hazaárulás, a szentekből bűnösök, a vádlókból vádlottak, a hazából pedig pártkassza. Ezer év óta megy így a történelem, de a politikusok nem tanulnak a történelemből. Nekik csak egy a fontos: a hatalom, amelynek pillanatnyi előnyei több előttük, mint a nemzet érdeke. Legföljebb akkor ébrednek már észre, amikor a vádlottak padjairól adnak számot sáfárkodásukról. *Millerand* is valószínűleg csak így jut majd el ahhoz a szomorú igazsághoz, hogy Franciaország nem a nemzeti blokk és a pártkassza, nem a francia nemzet.

hamisítással olyan parlamentet kapjon, amelyben formális többsége lesz. Hogy ez így van, azt írásban és szóval is elismerik a *Pasics*-kormány lapjai és hívei.

— A válságnak ez a megoldása, amely már magában véve sem parlamentáris és ezek szerint alkotmányellenes is, automatikusan újabb alkotmányellenes és törvényellenes cselekedeteket fog maga után vonni. Így máris fölidézi a személyes uralom kísérleteit.

A parlamentáris monarchiában — és ennek az államnak parlamentáris államnak kell lennie nemcsak azért, mert az alkotmány így írja elő, hanem azért is, mert kétségtelen akarata ez az egész nemzetnek — két faktor határoz az állam politikájában: a nép a parlament utján és a korona. Az egész rendszernek az az értelme, hogy a két faktor együtt működhessek s megakadályozza a kettő között a konfliktus kitörését. Ezért és csakis ezért van a két faktor közé állítva a parlamentnek felelős kormány. De hogy a kormány valóban az egyetlen felelős tényező legyen, szükséges, hogy ne csak a korona, hanem a nemzet bizalmát is élvezze. A *Pasics* kormány azonban nem bírja a nemzet bizalmát. Eszerint nincs abban a helyzetben, hogy viselhesse azt a felelősséget, amelyet vállalt. A nép bizalma nélkül nem csak hogy nincs abban a helyzetben, hogy a két politikai faktor együttműködését biztosíthassa, hanem egyenesen felidézi a konfliktust és a harcot a két tábor között.

— *Pasics* új kormányának megalakítása által nemcsak a kabinetválság szokatlan lezárása előtt állunk, hanem ezzel a politikai harc egész jellege is megváltozott és így új, sorsdöntő fázisba jutott.

— Mi együttes munkára egyesültünk világos és határozott programmal: hogy megteremtjük a lehetőséget a megegyezésre az összes nemzeti elemek, különösen a szerbek és horvátok között. Azért egyesültünk, hogy előkészítsük a terepet erre a megegyezésre a törvényesség és becsületesség helyreállításával, a korrupció megszüntetésével, a pártoskodás és türelmetlenség kiküszöbölésével. Mi erre a programra többséget kaptunk a parlamentben, abban a parlamentben, amelyet a radikális kormány alatt választottak meg. Jól tudjuk, hogy ez a többség az igazán szabad választásokon növekedni fog a megfelelő mértékben, ezért készek voltunk arra, hogy a parlamentáris rend alapján a felelősséget is vállaljuk ezért a politikáért és abban a helyzetben is voltunk, hogy ezt a felelősséget vállaljuk.

Az új kormány letette az esküt

Nem történt változás a régi kabinet összetételében
Az ellenzék élehangú kiáltványt bocsátott ki

Beogradból jelentik: *Pasics* új kormánya szerdán megalakult. A kormány összetételében semmiféle változás nem történt, *Pasics* miniszterelnök a legutóbbi kabinet minisztereinek listáját terjesztette kinevezés végett a király elé. Ezzel egyelőre megdőlték azok a kombinációk, amelyek a kabinet rekonstrukciójáról elterjedtek. Politikai körökben mindamelllett biztosra veszik, hogy rövidesen mégis személyi változások fognak történni a kormány összetételében.

Az új kormány összeállítását a szerdán délelőtt 11 órakor tartott minisztertanácson határozták el. Ezt megelőzően a kormány tagjainak nagy része megjelent a radikális párt parlamenti klubjában, ahol a párt összes képviselői együtt voltak és itt megbeszélést tartottak a kabinet összeállításáról.

A minisztertanács háromnegyed óra hosszat tartott és utána a miniszterek közölték az újságírókkal, hogy a kormány összetétele változatlan marad.

Fél egykor a kormány tagjai megjelentek az udvarnál és letették az esküt a király kezébe. Ezzel az öt hetes válság megoldást nyert.

Balugdzsics tárgyalásai az ellenzékkel

A politikai élet rendkívül izgalmas volt a szerdai napon. A délelőtt folyamán az ellenzéki blokk vezetői tanácskozást tartottak, a melyen *Balugdzsics Zsivojin* berüni követ is részt vett. Politikai körökben *Balugdzsics*nak a konferencián való részvételét azzal magyarázzák, hogy a követ rá akarta bírni az ellenzék vezetőit a kiáltvány hangjának mérséklésére. *Balugdzsics*nak ez a közbenjárása részben sikerrel is járt, bár a kiáltvány még így is igen éles hangú.

Balugdzsics az ellenzékkel folytatott tanácskozásairól délelőtt a királynak is referált. Ezután újból megjelent a parlamentben, ahol *Davidovics Ljubával* tartott hosszabb megbeszélést, majd ismét az udvarhoz ment. *Balugdzsics*nak ez az állandó érintkezése úgy a kormánypárti, mint az ellenzéki politikusok közt nagy feltűnést keltett.

Az ellenzék proklamációja

Az ellenzéki blokk délelőtti konferenciáján véglegesen elfogadták annak a kiáltványnak szövegét, amelyet az ellenzék a nemzethez intéz. A kiáltvány a következőképpen hangzik:

„— A kormányválság megoldása tekintetében, az egyesült ellenzék vezetői a következőkben szegezik le véleményüket:

— A kormánynak a parlamenti kisebbség soraiból való megalakítása, amiért a felelősséget formálisan *Pasics* *Nikola* és társai viselik, olyan súlyos következményekkel fog járni és kell, hogy járjon az egész állami életre, hogy az egyesült ellenzéki csoportok kötelességüknek tartják, hogy nyilvánosan tiltakozzanak a válság ilyen megoldása ellen, amely az állam jogrendjének megrendüléséhez vezet. Ünnepelesen visszautasítjuk tehát a felelősséget ezért a megoldásért és annak következményeiért.

— Ugy a kormány előtt, mint az egész világ előtt világos, hogy az a kormány, amely nem bírja az egész parlament bizalmát, nem fog tudni ezzel a parlamenttel dolgozni. Így a kormánynak nem marad más hátra, minthogy vagy bezárja a parlamentet, vagy az alkotmány ellenére vigye tovább az ügyeket azzal a tudattal, hogy a parlament többsége ellene van, vagy pedig új választásokkal próbálkozzék és erőszakkal és

— Tudatában vagyunk a nemzet-
tel szemben fennálló felelősségünk-
nek és mindent megtettünk, ami mó-
dunkban állt, hogy ne kelljen rátér-
nünk arra az utra, amelyet most
mégis kénytelenek vagyunk követni.
A befejezett ténnyel szemben, mint
a nép megválasztott képviselőinek
kötelességünk, hogy határozottan,
nyíltan és világosan állást foglal-
junk. Határozottan és fentartás nél-
kül kijelentjük, hogy *ellene vagyunk
annak az utnak, amelyre rátértünk.*

Azért egyesültünk, hogy a szer-
bek, horvátok és szlovének meg-
egyezését megteremtjük oly mó-
don, hogy együttműködésünk az ál-
lam tényleges megszervezésére ve-
zessen. Továbbra is együtt fogunk
maradni, hogy harcoljunk egy olyan
ügyért, amelyre nézve máris össz-
hang uralkodik a szerbek, horvátok
és szlovének között. Egyesültünk az
alkotmányosságért és a parlament-
tárizmusért, mert ha valami vitat-
ható ebben az országban, az nem
vitás, hogy úgy a szerbek, mint a
horvátok és szlovének akarják és el-
fogadják az országnak olyan beren-
dezését, amely *az egyesült népek-
nek biztosítja a szabadságot és ga-
rantálja azt a jogot, hogy maguk ha-
tározzanak sorsuk felett.*

El vagyunk szánva, hogy ezen a
téren felvesszük a harcot és hogy
ebben a harcban végsőkig kitartunk.

Junius 2-ára hívják össze a parlamentet

Az ellenzék kiáltványa, amelyet a
blokk vezetők irtak alá, nagy feltű-
nést keltett, különösen kormánykö-
rökben, amelyek *azt vetik az ellen-
zék szemére, hogy a kiáltványba —
ha burkoltan is — bevonták az ural-
kodó személyét.* A kormány ezért
valószínűleg intézkedésre készül.

Az ellentétek a kormány és az el-
lenzék között a parlament legköze-
lebbi ülésén fognak előreláthatólag
kirobbanni. A parlament összeülé-
sének idejét még nem állapították meg.

Hír szerint a kormány csak *junius
2-ára szándékozik a parlament ül-
sét összehívni.*

Kormánykörökben azt állítják,
hogy a kormány többsége biztosítva
van.

A radikális-párt arra számít, hogy
a demokratapártból újabb kiválások
lesznek és valószínűnek tartja, hogy
Timotievics Koszta csoportja cser-
benhagyja az ellenzéki blokkot. Arra
is számítanak, hogy a klerikális-párt
képviselői közül többen távol marad-
nak az első ülésről.

A kormány közeledése a nemzetiségi pártokhoz

Kormánykörökben újabb kísérle-
tek történtek arra, hogy a nemzeti-

ségi pártokat megnyerjék.

A kormány és a Német Párt között
ugyan még nem kezdődtek komoly
tárgyalások, de azzal kormánykö-
rökben tisztában vannak, hogy a né-
meteket csakis békés uton nyerhetik
meg. A Német Pártban meg is van a
hajlandóság arra, hogy ha a kor-
mány a megértés politikáját követi,
csatlakozzék a kormánytámogató
pártokhoz. A Német Párt ugyanis
nem lépett be formálisan a blokkba
és így a kormányhoz való újabb
csatlakozás nem okoz nehézségeket.

A Német Párt egyébként parla-
menti akcióra készül a németiség kul-
turszervezeteinek feloszlása miatt
és hír szerint a Magyar Párt felosz-
lása miatt is interpellálni fog.

Titokzatos visszaélések a suboticei városi adóhivatalban

Felfüggesztettek egy adótisztet

Az adóhivatalokban soha nem volt
valami ideális rend, de még sehol és
soha nem volt olyan rendtelenség sem,
mint a suboticei városi adóhivatalban.
*Az adók esztendőnk óta nincsenek e-
dírva, sem az adózó, sem az adóhivatal
nem tudja, hogy ki és mennyivel tarto-
zik, éveken át történnek befizetések, a
melyeket pontosan elkönyvelnek ugyan,
csak hogy az adóhivatali alkalmazottak
kénytelenek találmányra felosztani, hogy
az adózó melyikfajta adótartozására
mennyit fizet, ugyancsak így találmányra
mondják meg azt is, hogy kinek meny-
nyi a tartozása.*

Ezen az állapoton sem a megfeszített
munka, sem a tisztviselők kétségtelenül
meglévő igyekezete nem képes segíteni,
az adókat nem lehet előírni, mert a *ki-
vetések még nem történtek meg.* Már
pedig ma, ahol annyi mindenféle pol-
gári jog gyakorlásának előfeltétele,
hogy meglegyen az *adóbizonylat*, két-
szeresen szükséges volna pontosan tud-
ni, hogy kinek-kinek mennyi adót kell
fizetnie. Az utlevélhivatal, ványhivatal,
állami pénztárak nem törődnek azzal,
hogy a suboticei adóhivatalban a köny-
vek nincsenek rendben, sem el nem

utazni nem lehet, sem külföldről árut
hozni, ingatlant venni vagy eladni nem
képes, sőt az állampénztártól pénzt sem
vehet föl, aki adóbizonylattal nem ig-
azolja, hogy nincs adóhátraléka.

A közönségnek adóbizonylatra van
szüksége s *az adóhivatal nem tudja s
nem is tudhatja pontosan, hogy van-e
adótartozása annak, aki adóbizonylatot
kér és kap.* Ennek a lehetetlen állapot-
nak eddig nem voltak súlyosabb követ-
kezményei. A körüli adóhivatalok minden-
kivel, aki adóbizonylatot kért, lefizettek
egy bizonyos összeget, ezt a külön-
böző adócímek alatt elszámolták s *jó-
hiszeműen* kiadtak bizonylatot, hogy az
illetőnek nincs adótartozása. Ezt a bi-
zonylatot az adóhivatali főnök, aki szin-
tén tudta, hogy lehetetlen megállapít-
ni, kinek van adótartozása és kinek
nincs, szintén *jóhiszeműen* aláírta s
ezeket a bizonyítványokat a kerületi
pénzügyigazgatóság is elfogadta.

Néhány nap előtt a suboticei rend-
őrség bizalmas uton arról értesült, hogy
a suboticei városi adóhivatalnál súlyos
visszaéléseket követnek el. A polgár-
mester a jelentés folytán *Jovánovics
Vásza* rendőrkapitányt bizta meg, hogy

folytassa le a vizsgálatot. Jovánovics
rendőrkapitány két napon át tüzetes
vizsgálatot tartott a városi adóhivatal-
ban s ott *súlyos visszaéléseknek* jött
nyomára. Jovánovics kapitány becsle-
se szerint körülbelül 700.000 dinár káros-
dás érte a visszaélésekből kifolyólag az
államkincstárt és a várost.

A visszaélések a rendőri vizsgálat
szerint kétfélek. Olyanok is kaptak bi-
zonylatot arról, hogy nincs adóhátralé-
kuk, akiknek tényleg nagy adóhátralé-
kuk van, s akiknél időközben ez az adó-
hátralék behajthatatlanná vált, a másik
eset az, hogy az időközben felszámolt
Takarékpénztár és Népbank r.-t.-nál
nem szorgalmazták kellően a mintegy
400.000 dinár adótartozás behajtását s
módot adtak arra, hogy a felszámolt
bank ingatlanait és ingóságait eladhassa.
A rendőri vizsgálat adatai alapján
Malagurszki Albert polgármester

elrendelte *Letovác Dezső* elsőköri
adótiszt felfüggesztését.

A rendőrség intézkedésére a közeli
napokban a pénzügyminisztériumból
szakértő bizottság érkezik Suboticára,
hogy az adóhivatali ügykezelést s az ál-
lítólagos visszaélések ügyét megvizs-
gálja.

A suboticei városi adóhivatal főnöke,
Vidákovics János rendőrségi vizsgálat
megállapításaival szemben szerdán delu-
után azt jelentette ki, hogy *az adóhiva-
tálnál semmiféle visszaélés nem történt.*
Letovác Dezső az adóhivatal igen szor-
galmas és hozzáértő tisztviselője, aki
pénzt, értékeket soha nem kezel, s sen-
kit nem is károsított meg. *Ma delutánig
az adóhivatali főnök semmiféle értesít-
ést nem kapott arról, hogy Letovác
Dezsőt felfüggesztették.* Szerinte mind-
össze egy gyanus esetet találtak, amikor
valaki adóbizonylatot kapott, noha állí-
tólag adóhátraléka volt. Ebben az eset-
ben megállapították azt — mondja az
adóhivatali főnök, — hogy a bizonyít-
ványt jogszerűen és szabályosan állíto-
ták ki, mert az adózónak tényleg nem
volt hátraléka, sőt előre kifizette az
adóját.

A titokzatos vizsgálat ügyében, amely-
ben az adóhivatali főnöknek egészen
más a véleménye, mint a rendőrségnek,
a pénzügyminiszteri kiküldöttek lesznek
hivatva megállapítani, hogy melyik ré-
szben van az igazság.

Nevetnek

Ita: Baedeker

Az ember azt hinné, hogy már nincs
jóízű nevetés, s hogy a háború borzal-
mai meg az utóévek gazdasági kedvet-
lenségei lelopták a kortársak ajkairól a
mosolyt és a derűt.

De nincs így.

Néha még nevetnek.

A napokban véletlenül jelen voltam
egy nagy adásvételnél. Sokmillió ügy-
let volt, amelynél a százezres kínálatok
és leengedések oly könnyedén röppen-
tek a levegőben, mint ha nem is pénz-
ről lett volna szó. Az eladó is, a vevő
is, az alkudozás tartama alatt a lehető
legkomolyabban, majdnem ünnepiesen,
szinte szinpadiasan viselkedtek, mert
hiszen nem kis ügyet tárgyaltak, s az
arcuk szeriözus kifejezésével s a méltó-
ságos maguktartásával is mintegy je-
lezték, hogy két hatalmas egyéniség
játszik itt most egymással és hogy
nem babba megy a játék. Az eladó pom-
pásan helyezkedett bele a szerepébe s
úgy tett mint ha a kérdéses ingatlant
(kolosszális épülettömb) csak azért ad-
ná el, mert *ilyen* derék vevő jelentkez-
tett rá. Mint ha szíviügyről volna szó,
oly módon deklamált, s erősen hangsú-
lyozta, hogy az alku tárgyát képező ob-
jektumhoz őt érzelmi szálak fűzik. Ipar-
kodott elhítenni, hogy tulajdonképpen
amellett »drukkol«, hogy az alku ne jő-
jön létre s ő tovább is birtokában ma-
radjon a házának, amelytől megválni rá-
nézve nagy fájdalom.

A vevő is »jól játszott«. Ugy vitá-
zott, mint ha tíz más szebb, jobb, na-
gyobb és olcsóbb házat kaphatna min-
den percben; hogy csak azért vetett

szemet pont *erre* az épületre, mert az
igazi uriember tulajdona, s uriembertől
— mert ő már ilyen! — szívesebben
vesz valamit drágán, mint istentudjaki-
tól olcsón, hogy nincs is olyan nagy
szüksége a házra, mert — hála az ég-
nek! — van hely, ahová esténként pi-
henésre lehajthatja a fejét, s hogy ő
bizony nem fogja banni, sőt talán örülni
fog, ha az üzlet nem jön létre...

Az eladó nagyon nehezen engedett
valamit a kért vételárból s a vevő se
könnyen ígért rá a kezdetben följán-
lott összegre. Amint mondani szokták:
két nehéz pasas volt. Kifárasztották,
megizzasztották egymást. Lassan, na-
gyon lassan közeledtek a másiknak ál-
laspontjához, s melélt a megalkuvás
talaját elérték, annyi nehézséget tá-
masztottak, amennyit csak nyakas és
az előnyüket könnyen föl nem áldozó
felek kigondolhatnak. Ezenközben agyon-
beszélték egymást a magán- és közgaz-
daság, az adó- és illetékügy meg az
építészeti összes törvényeivel és elmé-
leteivel, amelyeket csak ismertek; meg-
tárgyalták a közműves- és ácsmesterség,
a tetőfödés és a bádoggóság, a tűzbizto-
sítás és a lakbér szabályzat minden leg-
apróbb részletkérdését, s némely pill-
anatban úgy álltak szemben mint két —
puskával és törökkel fölfegyverzett —
vérboszus ellenség, akik tudják, hogy
addig nincsenek biztonságban, amíg a
másikat le nem puffantják. Két vadász
volt ez, akik ha nem utaztak is egy-
másnak az életére, a maguk zsebére vi-
gázva a másik zsebére céloztak.

De végre — nem hiába szavalltak
mint Beregi és nem hiába érzeltek,
mint egy szentimentális hölgy — végre
megtalálták a megegyezés nyájas plat-

formját, s amikor az alku perfekt lett,
amelyet egyelőre kézfogással erősítet-
tek meg, elárulták mindketten az elége-
dettességüket s nem tudták palástolni az
örömüket. Egy pillanatra úgy tetszett
nekem, hogy ez a két száműzött elér-
zékenyül s egymásnak a keblére borul.
De nem ez történt, hanem valami, ami
még ennél is meglepőbb. *Mindketten ne-
vettek.* Kacagtak mint két eleven gyer-
mek, akik egy régtől áhitott játékszer-
nek a birtokába jutnak s azt boldogság-
tól rágyogva köszöntik... Amikor alá-
írták az ideiglenes szerződést, amelyet
előjük tettek a jogtanácsosaik, s az
adásvétel perfektté lett, e komoly pénz-
és anyagemberok, a csupaszám- és ér-
deklények sugároztak a gyönyörűség-
től, markáns és sok pénzügyi vihart át-
élt ábrázatukra kiült a vastag megelé-
gedettség, s nemcsak nevettek, de —
nekem legalább úgy tetszett — kinevet-
ték egymást.

A boldogság e mosolygó perceiben
mind a ketten meg voltak győződve
nemcsak arról, hogy előnyös üzletet kö-
löltek, amelytől gazdaságilag föllendül-
nek, de arról is, hogy a másik pórul-
járt s előbb-utóbb — de már akkor ké-
sőbb lesz — megbánja, sőt meg is átkoz-
za ezt a napot, amelyet ő meg dicsérni,
áldani fog örökké. Magukban, önmaguk-
kal bizalmasan tárgyalva, azzal kival-
kodtak, hogy becsapták egymást. És
kacagtak és szegyenkeztek, hogy neve-
tessen törtek ki s nem tudtak jobban
ügyelni — ők, a jó komédiások! — az
érzelmeikre, restelkedtek, mert nem ad-
hatták okát, hogy miért oly nagyon vi-
gák, holott egy félórával előbb még úgy
tettek, mint ha súlyos és érthetetlen ál-
dozatot hoznának, amikor az eladásba

s a vételbe könnyelműen, megokolatlan
szeszélyből, egyik a másik kedvéért be-
leugrott. Bántotta őket, hogy az érzé-
sek és a hangulataik ily nyíltan kiültek
az arcukra, s hogy nem képesek elhi-
tetni egymással, miképp nem a maguk,
hanem az ellenfélnek a nagy sikere tes-
zi őket jókedvűekké. Hogy ezt elhgy-
jék, annyira nem tartotta bárgyúnak
egymást ez a két kiválóan okos ember.
Ami megvigasztalhatta őket s a szé-
gyenérzetüket enyhíthette, csak az a kö-
rülmény lehetett, hogy a másik ugyan-
annak a gyarlóságnak a hatalmában ál-
lott mint ő, — hogy a vele szerződő fél
is nevet.

En pedig, amint néztem ezt a két bol-
dog urat, amint hosszú és fárasztó szü-
jatszás után szegyenkezve bár, de öszin-
tén átengedték magukat az elragadtatás
kéjérzetének, kezdtem belátni, hogy a köl-
tőknek nincs igazuk, amikor a boldog-
ságot a szegények kiváltságos kincsé-
nek tartják. A gazdagok is boldogok, ha
egy üzletük igen jól sikerült, s ilyen
vidáman nevetni mint ez a két ember,
csak a boldogság tud.

S azt is elgondoltam, hogy valószínű-
leg minden nagyobb ügyletnek a lebo-
nyolításánál hasonló szerepjátszás tör-
ténik, s hogy a komoly tárgyalást meg-
a szomorú sóhajtozást másutt is a rév-
beérés és megszabadulás vidám moso-
lya vagy épp harsogó nevetése követi.
Hiszen alapszabály az az egészséges üz-
leti élet, ahol a vevő is, az eladó is meg-
van elégedve. Csak hogy a gazdasági
viszonyok olykor nagyon is gyorsan
változnak, s ilyenkor megtörténhetik,
hogy rövid idő múlva már csak az
egyik fél örül, s akkor természetesen
a másik — nem nevet,

Felelőtlenek

garázdálkodtak Bacsereken
Betörték a „Torontál” ablakait

Bacserekről jelentik: Szerdára virradó éjszaka tizenkét óra után ismeretlen tettesek garázdálkodtak Bacsereken, a *Torontál szerkesztőségének és a Pleitz Ferencz Pál nyomdavidámlatnak valamennyi utcára nyíló ablakát törték be. Tég-lákkal és terméskövekkel zúzták be az ablakokat s „munkájukat” olyan eredményesen végezték, hogy a hatalmas kövek úgy a redakció helyiségébe, mint a kiadólivatalba és a nyomtatvány raktárba is behatoltak. Az ismeretlen rombolók összesen 36 ablakot vertek be.*

Innen a Princesa Jelena-parkon levő *Ambrózia cukorkagyár* elé vonultak, amelynek cégtábláját lelépték, majd a Vásártérre mentek, ahol a *Heller Mór és Fiai* malom-vállalat központi irodájának nagy tükörablakát zúzták be. Mindhárom károsult feljelentést tett a rendőrségen, amely a leg-erélyesebb nyomozást indította meg. A kár meghaladja a 20.000 dinárt.

Dr. Gyermekov Dusán bacsereki rendőrfőkapitány a rombolás idején nem tartózkodott Bacsereken, amikor azonban értesült a történetekről, kijelentette, hogy a tettesek ellen a legszigorúbban fog eljárni.

Fiumében megmaradnak a magyar iskolák

A budapesti bankok fiókjai továbbra is magyar bankfiókok maradnak

Az összeomlás után Fiume sorsának irányításában elvitathatatlanul oroszlánrésze volt Salvatore Bellasicsnak, aki annak idején D'Annunzio légionáriusának eltávolítása után a rendet csináló olasz kormánycsapatok főparancsnokának, Gaviglia tábornoknak, mint Fiume katonai kormányzójának átadta a hányatott sorsu kikötővárost.

Munkatársunknak alkalma volt Fiume mostani tárca nélküli miniszterével, Salvatore Bellasics kommentátoreval hosszabb beszélgetést folytatnia, amelynek során megkérdeztük, hogy:

— Milyen sors vár a fiumei magyar iskolákra a jövőben?

— Föltétlen szándékunk, hogy a régi közoktatásiügyi politikát folytassuk. Az iskolaiügyi kérdések megvitatásában a múltban is bevontuk az ittmaradt magyarok képviselőit és természetesen, hogy megengedjük a magyar iskoláknak az elemi osztályoknak és a gimnáziumoknak a fenntartását. Fentartjuk ezeket a jövőben is és igazgatójuk ugyanaz a magyar igazgató lesz, aki volt eddig is. Ezeket az iskolákat szabadon látogathatják úgy azok a magyar növendékek, akiknek szülei nem telepedtek le véglegesen, mint azok a gyermekek, akik már tanulmányaikat magyar tanrend szerint folytatták és a magyar tanügyi irányelvek szerint óhajtják befejezni. A múlt esztendőben is közbenjártam ez ügyben és sikerült elérnem, hogy a már akkor is olasz igazgatás alatt álló iskolai épületekben fenmaradjon a magyar iskola.

— Az iskolaiügyi kérdés tehát a jövőben is az marad, ami volt. Sajnos azonban, ma már kevés magyar él itt. Pedig ezentul már tisztára a magyarokon mulik, hogy a magyar iskola meddig marad fenn, mert amíg Fiumében magyar diákok lesznek, magyar iskolájuk is lesz. Az olasz kormány ez irányban is a leg-

nagyobb előzékenységet tanusítja a magyarok iránt, mint minden más téren.

— Az olasz kormány előzékenysége mellett tanuskodik az is, hogy milyen álláspontot foglal el az ittmaradt bankfiókokkal szemben. Egyik nagy budapesti bank fiúmei fiókja ugyanis az olasz bankok minden ajánlata és minden sürgetése mellett sem akart összeolvadni olasz pénzintézettel és magyar fiók óhajtott maradni a jövőben is. Az olasz bankok újabb sürgetésére Giurdino tábornokhoz, Fiume teljhatalmu kormányzójához fordult támogatásért és az ő segítségével sikerült is megmaradnia továbbra is a budapesti magyar bank fiúmei fiókjának. Példáját rövidesen a többi magyar bankok fiúmei fiókjai is követték és így

a budapesti nagybankok fiókjai mint magyar bankfiókok folytathatják ma is munkájukat.

— A magyar iskola tanítási nyelve természetesen magyar marad. Az olasz nyelv mint külön tantárgy szerepel csupán. A költségeket, mint nemzetiségi iskoláét, a magyar kormány fedezi.

Meg vagyok győződve, hogy mindazok a magyarok, akik már régebben itt élnek Fiumében és akiknek érdekei Fiume sorsával egybe vannak kapcsolva és akik a termelés munkájában résztvesznek, minden akadály nélkül elnyerhetik az olasz állampolgárságot. És mint a múltban, remélem a jövőben is válllvetve dolgozhatunk zavartalan harmóniában a magyarságnak ezeknek az értékes elemeivel...

Háromszázötven millió aranykorona fölösleg az osztrák költségvetésben

A népszövetségi főbiztos nem engedi, hogy a fölösleget fizetésemelésre fordítsák

Bécsből jelentik: Az 1923. évi állami költségvetés, amely a múlt héten zárult, jelentékeny fölösleget eredményezett. A zárszámadás szerint az osztrák államháztartás fölöslege 350 millió aranykorona, amely kisebb részében, mindössze 8 százalékkal erejéig a rendes bevételekből, így a jövedelmi adókból ered, ellenben 90 százalék a közvetett adókból, főleg az áruk forgalmi adójából származik.

Az osztrák kormány azzal a kéréssel fordult Zimmermann népszövetségi főbiztoshoz, hogy ezt a 350 millió aranykorona fölösleget az állami tisztviselők fizetésemelésére fordíthassa. A Népszövetség főbiztosa nem adta ehhez beleegyezését azzal a megokolással, hogy Ausztria még válságban van és ilyen magas adójövedelemre nem lehet állandóan számítani.

Az osztrák kormány rámutatott, hogy a jövedelmi adó az idén talán nem fog ilyen 8 százalékos többletet eredményezni, azonban a közvetett adók és különösen az árucikkék forgalmi adója bizonyára többet fognak hajtani, mint amennyi a költségvetésben előirányozva van. Zimmermann azonban makacsul ragaszkodott tiltakozásához. Az osztrák kormány ezért Genfben delegációja útján a Népszövetség hozzájárulását fogja kérni, hogy a 350 millió felesleget az állami tisztviselők fizetésének felemelésére fordíthassa, azzal az indokolással, hogy a szanálási mű, amelyet a Népszövetség segítségével hajtottak végre, kitűnően sikerült. A Népszövetség, amely legközelebb tárgyalni fogja az osztrák kormány kérését. Minden valószínűség szerint nem fog elzárkózni a kérés teljesítése elől.

Apad a Duna

Begecsnél újabb 1500 hold került víz alá — Még nem mult el az árvízveszedelem

A Duna vizállása a beérkezett jelentések szerint kedden éjszaka elérte kulminációs pontját és az apadás az egész szakaszon megkezdődött. Szerdán az apadás Bécsnél 7, Pozsonynál 1, Komáromnál 5, Mohácsnál 9, Bezdánnál 16, Apatinnál 22, Bogojevnál 30 és Dálijánál 16 centimétert tesz ki. A jugoszláviai szakaszánál a nagyobb apadás az áradások folytán állt be, mert a nagy vízmennyiség a folyó medréből kiszáradt és a szántóföldeken helyezkedett el.

Az apatin—szontai gátszakadás folytán a Duna alacsonyabb állása miatt a Dráva torkolatánál újból letárolást talált, úgy, hogy szerdán Oszijeknél a Dráva 40 centimétert apadt.

Az előtört részekben az árvíz még nem apadt. Szerdán Noviszadtól délre, Begecsnél a Duna áttört a gátat és újabb 1500 holdat öntött el.

Az Apatin—Szonta—ármentesítő területén a veszély még nem csökkent. Az árvíz itt Svilojevo, Bogojevo és Priglevica-Sveti-Iván felé terjed és Bresztovác és Srpski-Miletics községeket veszélyezteteti. Itt 3000 munkás, 800 katona és 1500 szekér dolgozik, főleg az Odri-féle gátakon, új gátakat is improvizálnak, hogy a veszélyeztetett területeket megmentsék és a Szombor—Bogojevo—Dálya vasúti fővonalat is biztosítsák, amely szintén veszélyben van. Bukinnál, ahol gyengék a gátak, a lakosság éjjel-nappal dolgozik a töltések megerősítésén.

A Bogojevo—Zsiva—Vajszka ármentesítő társulat területén, valamint Hódság társulatban a helyzet vál-

tozatlan. A Sajkás-rétnél a gátak erősen állnak, de a veszély itt még nem mult el.

Az ármentesítési munkálatokat Krotin Zlatoje inspektor, a szombori folyammérnök hivatal főnöke vezeti, aki már két hét óta éjjel-nappal fáradhatatlan energiával járja be az árterületeket és rendelkezik a szükséges intézkedések megtételére.

A vármegye segélyakciója Petrovics Milivoj bács megyei alispán, aki szintén többször megjelent az előtört területeken, szerdán ismét felkérte az illetékes miniszteriumokat, hogy a kormány a lakosságot mielőbb részesítse segélyben. A vármegye felkérte a kormányt, hogy az árterületekről megmentett állatállományok legeltetését a helyi állami birtokon engedje meg.

Az alispán felszólította a károsult területek főszolgabírát, hogy a károkról mielőbb tegyenek jelentést.

Szerdán a szombori vármegye házában konferencia volt Kupuszárevics vármegyei főjegyző elnökletével, amelyen a megyei hivatalok osztályfőnökei és referensei is résztvettek. Az értekezleten az árvíz károsultak segélyezésének módjáról tanácskoztak. Elhatározták, hogy a járási főszolgabíráktól és községi bíráktól jelentést kérnek arra vonatkozóan, hogy a lakosságnak milyen segélyre van szüksége.

A hivatalos megállapítások szerint — mint már megirtuk — a kárt eddig 75 millió dinárra becsülik. Az árvíz okozta kár teljes nagyságát azonban csak az áradás elvonulása után lehet pontosan megállapítani.

A vámtarifa-emelés a magyar nemzetgyűlésen

Újabb interpellációk a csongrádi bombamerénylők ünnepléséről

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés szerdai ülésén megkezdték a vámtarifajavaslat tárgyalását. Görgey István ismertette a javaslatot, amely szerinte az ország közgazdasági életének megerősödéséhez vezet, majd Valkó Lajos szólt fel. Beszédében hangsúlyozta, hogy a vámtarifa nem akadályozza meg az importot és nem fog drágaságot előidézni.

Valkó beszéde után áttértek az interpellációkra. Fábian Béla, viharos jelenetek közben szóváltotta Piroška-testvérek, a csongrádi bombamerénylők szabadlábrahelyezését és ünneplését. Elmondotta, hogy a kecskeméti törvényszék elnöke nemrégiben résztvett annak a Francia-Kiss Mihálynak a családi ünneplésén, aki ellen büntvádi eljárás van folyamatban éppen a kecskeméti törvényszék útján. Követelte, hogy az igazságügyminiszter sürgősen indítson vizsgálatot mindkét ügyben, mert türethetetlen, hogy még ma is szabadon ünnepeihessék a gyilkosokat.

Pesthy Pál igazságügyminiszter válaszában kijelentette, hogy Piroškaékat csak hozzátartozóik fogadták Csongrádon. A másnapi magánjellegű mulatságon tudomása szerint nem hangzottak el ünneplő beszédek. Kiss János kecskeméti törvényszéki bíró tényleg résztvett a Francia-Kiss lakodalmán, amely azonban akkor volt, amikor még nem volt feljelentés Francia-Kiss ellen.

A nemzetgyűlés az igazságügyminiszter válaszát tudomásul vette.

Olasz-francia

sajtóháboru

a kisantant körül

A kisantant Olaszország befolyása alá került

Rómából jelentik: A párisi Tempsnek Mussolini és az olasz politika ellen intézett az a támadása, amelyben kifogásolja, hogy az olasz-csehszlovák szerződés egy szóval sem említi meg a versaillesi szerződést, élenken foglalkoztatja az olasz sajtót. A római lapok a Temps támadását francia bosszúság kifejezésének tekintik, mert egyre növekszik Olaszország befolyása a kisantant, amely ma már nem tekinthető a francia politika egyszerű eszközének. Rámutatnak egyúttal arra, hogy az olasz-csehszlovák szerződésben semmi helye sincsen a versaillesi szerződésre való utalásnak, mert a most kötött szerződésnél a két szerződő állam csak a saját érdekét tarthatta szem előtt.

Az Idea Nazionale azt írja, hogy ha az olasz-csehszlovák szerződést nem szövegezték meg a francia-csehszlovák szerződés mintájára, akkor ez csak azt bizonyítja, hogy az olasz politika nem éppen francia politika. A Giornale d'Italia hangsúlyozza, hogy a most lefolyt olasz-belga találkozás bebizonyította, hogy Olaszország és Belgium a szerződés épségbentartása mellett van és hogy a béke és a konszolidáció politikájára törekcszenek. A versaillesi szerződés biztosítja Németország területi egységét már azért is, hogy Németországnak lehetőséget nyújtson arra, hogy megfizethesse a hadikárokat és ismét fölvehesse a munkát, mert Németország Európa gazdasági köteletében rendkívül nagyfontosságú tényező. A német egység szétrombolása egyet jelentene nagy termelőerők elpusztításával, ez pedig nem volt célja a versaillesi szerződésnek.

Huszonöt év

a játékonyság szolgálatában

A szubotici Szerb Nőegylet diszkozyulése

A szubotici szerb Jótékony Nőegylet vasárnap délelőtt fel 11 órakor diszkozyulést tart a Városháza dísztermében Radics Mica elnököp és Dimitrevics Julka választmányi tag ünneplésére.

Radics Mica 25 éve áll a szerb Jótékony Nőegylet élén és az elnöki tisztiséget fáradhatatlan buzgósággal, a legnagyobb odaadással és áldozatkészséggel tölti be. Huszonöt év óta nem volt Szuboticián olyan játékonysági mozgalom, amelyben Radics Mica részt ne vett volna. Különösen értékes munkásságot fejtett ki a Gyermeknapok rendezése körül és minden játékonysági akció megindító méltán számítottak az ő lelkes támogatására.

Dimitrevics Julka 40 éve tagja a szerb Jótékony Nőegylet választmányának és az egyesületben kifejtett nemes tevékenységével általános tiszteletet és nagybecsülést vívott ki.

A játékonysági mozgalmak két kiváló vezetőjét a király a Szent Száva-rend V. osztályával tüntette ki működésük jubiláris fordulójának alkalmából. A királyi kitüntetést a vasárnapi diszkozyulésen fogják átadni az ünnepelekeknek.

CIRKUSZ

•••

Uti beszélgetés

A vonat lassan dőcög fel a Semmeringre. Az étkezőcsiben ketten ülnek rajtam kívül, egy téglauagnök és egy mérnökember. Beszélgetnek. A téglauagnök technikai problémák iránt érdeklődik és a mérnökember készségesen szolgál a kívánt szakszerű felvilágosításokkal.

A téglauagnök: Mi történne most, ha a vonat nem tudna tovább haladni a meredek pályán és mi csuszni kezdenék hátra és lezuhannánk a mélységbe? Lehet abból katasztrófa? (Lát szik rajta, hogy csakugyan tart ettől. Kinéz az ablakon, ahol semmiféle mélységet sem lehet fölfedezni.)

A mérnökember (nagyon fölényesen): Ki van zárva. Nem csuszhatunk hátra.

A téglauagnök: Miért nem?

A mérnökember: Mert a Westinghouse-fék nem engedi.

A téglauagnök: De ha az elromlik?

A mérnökember: Akkor automatikusan működésbe lép a pótfék.

A téglauagnök: De tegyük fel, hogy a pótfék is felmondja a szolgálatot.

A mérnökember (izzad): A pótfék nem mondhatja fel a szolgálatot.

A téglauagnök: Ha isten akarja, a kapanyél is felsül! Hát még egy közönséges pótfék. (Csökönnyösen.) Akkor mi lesz?

A mérnökember: Akkor be kell kapcsolni a biztosító-szelepet.

A téglauagnök: Na és ha — amitől egyébként isten őrizz — a biztosító-szelep sem szuperálna?

A mérnökember: Ebben az esetben a másod dugattyuhoz folyamodunk.

A téglauagnök: Maga tulzottnak fogja találni az óvatosságomat, de ilyen veszélyes helyzetben jó, ha az ember mindenre gondol. Mi történik, ha valahogyan ez a másodizé is csődöt mond?

A mérnökember: Akkor felkurbli-zuk a tolatyú-zárvát.

A téglauagnök: És amennyiben véletlenül nem működne?

A mérnökember: Annyiban megnyomjuk a légmitesszert; ha ez is hibásnak bizonyulna, akkor kiürítjük

a vész-tarlányt; ha azzal is baj lenne, megrántjuk a biztonsági csótányt; ha az is be lenne rozsdásodva, besröfoljuk a gümőfogantyut; ha az sem lenne jókarban, rögtön üzembhelyezzük a csavar-parmezánt; ha azt a mozdonyvezető esetleg otthonfelejtette volna az anyósa lakásán, akkor hemzsegtetjük a frász-reteszt; ha az is bemondaná a vizet, bepácoljuk a hagymázvibrát; ha eredménytelen maradna netalán ez a kísérlet is, akkor késleltetjük a vezetékek-parafreániát; végül ha a guzmics is murmurázna, akkor

plovati a topcsidert mindazonáltal.

A téglauagnök (kida-gadnak az erek a homlokán): De ha a topcsider is elromlik?

A mérnökember (feláll az asztal mellől és atyai szelidséggel): Ha a topcsider is elromlik, akkor én magát úgy rugom szivbillentyűn, hogy egyenesen visszarepül Palesztinába.

Ugy látszik ezt a biztonsági óvintézkedést a téglauagnök megfelelőnek és kielégítőnek találta, mert teljesen megnyugodva elhallgatott.

Skiz.

A Varga-féle kémkedési pör a noviszadi Semmitőszéken

Csütörtökön lesz az ítélet

Noviszadról jelentik: Szerdán délelőtt 9 órakor kezdte meg a Semmitőszék dr. Varga György és társai elleni kémkedési bűnpör tárgyalását Dimsics Alexander dr. kuriai tanácselnök elnöklete alatt. A vádat Bacscics Dusán dr. koronaügyész képviseli.

Bogosavljevics Emil dr. kuriai bíró, a bűnpör előadója ismertette a szubotici elsőfoku bíróságnak és a noviszadi ítélőtáblának a bűnpörben hozott ítéletét. A szubotici elsőfoku bíróság 1922. év szeptember hó 27-én hirdette ki az ítéletet, amely szerint Varga György drt 15 évi, Ignác Gyulát 12 évi, Német Imrét 8 évi, Hajdu Józsefet 10 évi, Vörösbárányai Mátyást, Dömötör Aladárt és Völgyi János drt 5—5 évi fegybüntetésre ítélte. Pospék Ferencet, Sári-Szabó Krisztinát, Pálffy Gyulát, Pálffy Istvánt, Nagy Józsefet,

Jakab Sámuel, Szedlár Józsefet, Heim Antalt, Tumbász Bélát, Deák Sándort, Varga-Kaiser Imrét és Sebestyén Antalt felmentette és elrendelte azonnali szabadlábra helyezésüket.

Az ítélet felebbezés folytán az ítélőtáblához került, ahol 1923 augusztus 29-én tartották meg a tárgyalást. Az ítélőtábla megsemmisítette az elsőfoku bíróság ítéletét és valamennyi vádlottat felmentette az ellenük emelt vád és következményei alól.

Bogosavljevics Emil dr. előadó három és fél órás referátuma töltötte be a szerdai tárgyalást, amely déli félegy órakor ért véget. Az elnök ekkor a tárgyalást felfüggesztette és folytatását csütörtök délelőtt 9 órára tűzte ki. Az ítéletet a semmitőszék a csütörtöki nap folyamán hirdeti ki.

Harc a nemzetiségek szavazataiért

Ugy a kormánypárt, mint az ellenzék fokozza az agitációt a magyarság között

Amikor a kormányválság akuttá vált, a Vajdaságban megindult a választási propaganda. Az agitáció a legutóbb bizonytalanná vált helyzetben ugyszólván egészen megszűnt, a válság megoldásával azonban új erőre kap. Vajdasági politikai körökben egész bizonyosnak tartják, hogy az új Pasics-kormánynak választási mandátuma is van és azt hiszik, hogy az új választások nem fognak sokáig késni. Eppen ebből a feltevésből kiindulva, a vajdasági politikai pártok a legközelebbi hetekre már élénk választási propagandát vettek tervbe.

Ez az újult erővel meginduló választási propaganda a magyarság szempontjából azért érdemel nagyobb figyelmet, mert úgy a radikális-párt, mint az ellenzék részéről az eddigénél is nagyobb súlyt fektetnek a most meginduló választási agitációban a nemzetiségekre, amelyeket minden párt a maga számára igyekszik a Vajdaságban megnyerni. A Magyar Párt feloszlata és a német politikai szervezetek működésének megszüntetése után minden párt alkalmasnak tartja erre az időt, mert azt hiszik, hogy könnyű lesz a párt-szervezetek nélkül maradt magyarságot és németek támogatását megnyerni.

Érdekes, hogy ma már az ellenzék pártok is — amelyek ugyan kiélelt tiltakoznak a nemzetiségi alapon történt szervezkedés betiltása ellen — valójában szívesen látják a magyar és német politikai szervezetek feloszlata, mert azt remélik, hogy az így kialakult hangulat alkalmas lesz a magyar választók nagyrészeinek megnyerésére. Ezzel kapcsolatban a bunyevác-sokác-párt egyik vezetője — akivel alkalmunk volt erről a kérdéstről beszélni — a követ-

kező kijelentést tette a »Bácsmegyei Napló« munkatársa előtt:

— Még a Magyar Párt feloszlata előtt is tartottunk néhány gyűlést a magyarság között — így többek közt Kelebián is — amelyeknek a sikerével nagyon meg voltunk elégedve. Ezeket a gyűléseken azt láttuk, hogy a magyar gazdák közül nagyon sokan egyetértenek a mi elveinkkel és velünk tartanak. Most azután, hogy a Magyar Pártot feloszlatta a kormány, bizonyosak vagyunk abban, hogy a magyar választók túlnyomó többsége az ellenzék felé fogja támogatni. Ezenkívül nem szabad szem elől téveszteni még egy igen fontos szempontot — amelynek döntő befolyását szintén sokszor volt már alkalmunk tapasztalni — hogy a magyarság a katolikus vallás erős kapcsolata fogva sokkal közelebb áll a bunyevácokhoz — és általában a horvátokhoz és szlovénekhez is — mint a többi szláv pártokhoz.

Az érdekes és optimisztikus nyilatkozathoz a radikális-párt részéről a következő megjegyzést fűzték:

— Egyelőre ugyan még egészen bizonytalan, hogy mikor lesznek az új választások és hogy a közeljövőben csakugyan sor kerül-e ezekre, mindenesetre érthető azonban, hogy az ellenzék már most megkezdje a propagandát a magyarság között. Az ellenzék vérmes reményei azonban tulzottak. A kormány a Magyar Párt feloszlataival kapcsolatban rámutatott arra az utra, amit a nemzetiségeknek követniök kell, ha eredményeket akarnak elérni. Ez az ut semmiestre se vezethet a szélsőségek felé és feltételezhető, hogy a józan magyarság nem fog tejjel a falnak rohanni. A radikális-párt különben is tetteikkel fogja bebizonyítani,

hogy a megértést kereső nemzetiségeknek legőszintébb jóbarátja.

A két nyilatkozat tehát csupán abban egyezik meg, hogy úgy a kormánypárt, mint az ellenzék erőteljes agitációra készül a nemzetiségek között.

Egy szubotici festőművészt inzultáltak Sentán

Városi díjnok revolveres botránya

Szentáról jelentik: Kedden délután botrányos incidens játszódott le a szentai Keceli-féle nagyvendéglő helyiségében. A botrány főszereplője Branovácski Milorád szentai városi díjnok, aki összeszólalkozás közben megverte a vendéglőben tartózkodó Farkas Béla szubotici festőművészt.

Kedden délután négy óra tájban teljesen zsufolva volt a Keceli-féle vendéglő kerthelyisége. Az egyik asztalnál ült Branovácski Milorád, aki már kissé ittas volt és a cigánybandától azt követelte, hogy neki játszanak. A cigányok vonakodtak Branovácski követelését teljesíteni, mire az ittas ember revolvert rántott elő és lövöldözni kezdett a levegőbe. A lövöldözésre nagy pánik keletkezett a kerthelyiség vendégei között, mindenki ijedten igyekezett menekülni. A kerthelyiségben tartózkodott Farkas Béla szubotici festőművész is, aki nem ismerve a szentai viszonyokat, fölháborodásában rátámadt Branovácskira. Branovácski erre odament Farkas asztalához és ütlegelni kezdte a festőművészt. Az inzultusnak az időközben megérkezett rendőrség vetett véget.

A bánási

apostoli adminisztrátor római tárgyalásai

Rodics Rafael a pápa előtt ismertette a vajdasági papság helyzetét

Becskekről jelentik: Rodics P. Rafael bánási apostoli adminisztrátor, aki hivatalos ügyekben Rómában tartózkodott, szerdán érkezett vissza Rómából Becskekre. A Bácsmegyei Napló munkatársa felkereste Rodics püspöki helynököt megérkezése után és kérdést intézett hozzá, hogy mit végzett Rómában?

Rodics P. Rafael apostoli adminisztrátor kijelentette munkatársunk előtt, hogy szükségesnek tartotta egy évi működése után, hogy beszámoljon a pápának a bánási katolikus egyház helyzetéről. Május 1-én érkezett meg Rómába, 4-én Borgondini pápai prelátus fogadta, majd Delai kardinálist kereste fel, aki az egyházi ügyeket intéző kongregáció konzisztoriális titkára. Ezután Gasparri vatikáni államtitkárral tárgyalta, majd május 9-én a pápa magánkihallgatáson fogadta Rodics Rafaelt.

A bánási apostoli adminisztrátor ismertette a pápával a bánási katolikus egyház helyzetét és rámutatott arra, hogy a papnhiány mindjobban érezhetővé lesz és 64 egyházközségben mindössze 70 pap van, sok kápláni állás pedig betöltetlen. A pápa megígérte, hogy az S. H. S. királysággal kötendő konkordátumban a papnevelés ügyét is rendezik és így hamarosan megoldást nyer ez a kérdés is. A pápa egyébként nagy tájékozottságot árult el a vajdasági katolikus egyházak helyzetének ismeretében.

Rodics Rafael apostoli adminisztrátor ezután írásbeli referátumot készített a kongregáció konzisztoriális részére, majd elutazása előtt felkereste dr. Smolaka vatikáni jugoszláv követet is.

Elmondotta a bánási apostoli adminisztrátor, hogy a Vatikánban bácskai egyházi ügyekről is tárgyalt. Kijelentették előtte, hogy az S. H. S. királysággal kötendő konkordátum valamennyi egyházi kerületre egyformán fog vonatkozni.

— **Jövő héten lesz az ítélet a rákos-szentmihályi bűnpörben.** Budapesti jelentik: A rákos-szentmihályi tömeggyilkosság szerdai tárgyalásán Mikes Gábor rendőrtanácsos mint tanu elmondta, hogy a nyomozás során Kanosy részletesen bevallott mindent. Simonyi Ignác kereskedő azt vallotta, hogy Molnár-Tóth a diktatura alatt terrorista volt. Szántó Aladár dobozgyáros és több tanu lényegtelen vallomása következett ezután. Egyiküknek sincs közvetlen tudomása a bűncselekményekről, csak a bűnpör mellékkörülményeiről tudnak. Még ezen a héten befejezik a nagyszámú tanu kihallgatását, úgy, hogy a hét végén már megkezdhetik a perbeszédet és az ítéletet már a jövő hét derekán ki is hirdeti a bíróság.

— **Nyilatkoznak a Krupp-művek a szénhány miatt.** Essenből jelentik: A Krupp-művek üzeme megáll, ha csütörtökig nem segítenek a szénhányon. Az üzembeszüntetés 30.000 munkást tenne munkanélkülivé. Dortmundban, Düsseldorfban és Hammilban szintén katasztrófális az ipari üzemek helyzete a szénhány miatt.

— **Pótvásár Ernesztovón.** A belügyminiszter engedélyt adott Ernesztovó községnek, hogy május 25-én pótvásárt tartson.

— **Maláriajárvány három bánáti községben.** Becskerekéről jelentik: Aradac, Szerbittebe és Rudolfsnad községben maláriajárvány megbetegedések történtek. A becskereki bakteriológiai intézet vezetője, dr. Dimitrijevic, kiutazott a veszélyeztetett községbe.

— **Békeffy Rennig meghalt.** Budapesti jelentik: Békeffy Rennig egyetemi tanár, volt zirci apát Egerben meghalt. Békeffy Rennig harminc éven át volt a budapesti tudományegyetemen a művelődéstörténet tanára és különösen a középkori magyar kultúra adatainak felkutatásával szerzett jelentős tudományos érdemeket.

— **Csecsemő a vonatban.** Becskerekéről jelentik: Szerda délelben a Szubotica felé haladó személyvonat egyik harmadosztályú kocsiában egy fiúcssecsemőt találtak. A pályára egy kis cédula volt tűzve, ezzel a felirattal: »Anti.« A csecsemőt a hatóság vette gondjába és megindította a nyomozást a csecsemő anyja után.

— **Tejjel fűtött mozdony.** Newyorkból jelentik: Dr. Bundensen, aki hosszabb idő óta foglalkozott a különféle tápanyagok energiaértékének meghatározásával, kísérletei közben arra a felfedezésre jutott, hogy a tehéntejből készült tejpör mozdonyok fűtésénél a szén a lehető legtökéletesebben pótolja. A tudós a Pacific Express egyik mozdonyát szakértők jelenlétében tejpörrel fűtette be és a mozdony éppen olyan sebességgel húzta a kocsisort, mintha szénrel fűtötték volna. A kísérletnek gyakorlati jelentősége nincsen, csupán annak bizonyítására volt jó, hogy a tehéntej milyen nagymennyiségű energiát tartalmaz.

— **Az »Aranymadár« bemutatója a Katolikus Legényegyletben.** A szubotici Katolikus Legényegylet műkedvelő gárdája május 24-én este 8 órai kezdettel mutatja be Harmath Imre és Zerkowitz Béla nagyszerű Aranymadár című operettjét, teljesen új díszletekkel. A darab főbb szerepeit Weisz Irénke, Kántor Irma, Jurics Mariška, Kozma Gyula, Kladek Károly, Koncz Dániel és Ruby Oltmár játsszák. Az előadást, amelyet nagy érdeklődés előz meg, május 25., 28., 29., 31. és június 1-én megismétlik. Jegyek elővételben a Reitter-drogériában és Wagner Ferenc divatárutüzletében kaphatók.

— **Letartóztatott zsebmetsző.** Noviszadról jelentik: A noviszadi rendőrség zsebmetszősen tettenérte Santos Iván noviszadi csavargót. Átadták az ügyészségnek.

Dr. Nagy Ödön szubotici ügyvéd értesíti ügyfeleit, hogy ügyvédi irodáját VIII. Kralja Alekszandra ul. I. (Leibach-palota) I. em. helyezte át.

— **Operettelőadás Novibecsejen.** A Becskereki vasutas zenekar-egyesület műkedvelő-gárdája e hó 24-én és 25-én előadja Novibecsejen a »Gróf Rinaldó« című operettet. A zenét a becskereki 27. gyalogezred zenekara szolgáltatja. Az előadás iránt olyan nagy az érdeklődés, hogy a jegyek már elővételben elkelték.

— **Doktorrá avatás.** Földessy Zoltánt a balkei tudományegyetemen orvosdoktorrá avatták.

— **Halálozás.** A Suboticán kedden elhunyt Pártos Samu sombori nyugalmazott igazgató-tanító holttestét Somborba szállították. A közszertetben álló tanító halála Somborban általános részvételt keltett. Temetése csütörtökön délután fog megtörténni az Apatini-uti halottas házból.

A subotici zsidó Patronázs Egyesület folyó évi május hó 25-én, vasárnap délelőtt 11 órakor, a zsidó-iskola termében évi rendes közgyűlést tart, amelyre a t. tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Kabaré a Népkörben.** A szubotici Népkör május 24-én, szombaton este 8 órai kezdettel nívós műsoru kabaréelőadást rendez. Dalok, dialógusok, egyfelvonásosok szerepelnek a változatos műsoron, amelynek főbb szereplői Raczkó Iluska, Deutsch Janka, Béni Tusi, Jeszenszky Ernő, Milenkovic Mózes, Balogh István, Kókai Dezső, Omerovic Lajos, Béla György és Muhi Gyula. A kabarét reggeliztató tánc követi.

— **Kivégezték Riffel ezredes gyilkosát.** Budapesti jelentik: Bodó József közkatonát, akit Riffel ezredes meggyilkolásáért a katonai törvényszék halálra ítelt, szerdán reggel 9 órakor végezték ki a Margit-körúti katonai törvényszék udvarán.

Vízum nélküli utazás Budapestre. A budapesti keleti áramtavasárra kiállított igazolványokkal a magyar határ május 30-tól június 10-ig magyar vízum nélkül is átléphető. Ily igazolvány tulajdonosai vasuton és hajón féláru menetiútváltására jogosultak és kívánóságára kedvezményes lakást kapnak. Vásári igazolvány 80 dinár ellenében bárki részére bármely SHS kereskedelmi kamaránál, továbbá Suboticán a Gyárosok és Kereskedők Egyesületénél (Lloyd). Általános Hitelbanknál, Jugoszláv Bank és Szerb Takarékpénztárnál, Noviszadon a Gyárosok Szövetségénél, Agrárbanknál, Jugoszláv Bank fiókjánál, a Centralni Kreditni Zavodnál, Somborban a Gyárosok Egyesületénél, Becskereken a Vel-Becskereki Takaréknál, Sentán a Centralni Kreditni Zavodnál, Ositken a Jugoszláv Banknál, Sarajevóban az Agrárbanknál, Beogradban a Jandransko és Podunavsko Trgovačko Društvoval, a Jugoszláv Banknál, a Putnik utazási irodánál, a Magyar Kir. Követség utlevélosztályánál, a Magyar Kir. Kereskedelmi megbízottnál (dr. Szilágyi, Trahinica 43-a. Telefon 20—23) állítatnak ki.

A műértő közönség fotografusa Reményi.

Lepedat i. Ivanović subotici főelárúsitóknál vásárolt sorsjegyek közül május 20-án kisorsoltattak:

20.000 dinárt nyert: 36059.
6000 dinárt nyert: 58222 91646.
1000 dinárt nyert: 42473 80337.
600 dinárt nyert: 8171 16468 22994
23836 25808 84 26842 34098 36040 42425
93 56186 59376 65255 68982 70852 79962
88342 89334 91362 99170.
400 dinárt nyert: 1630 6867 82 8110 30
37 59 65 8697 9866 69 13838 47 64 15260
69 16492 16911 43 56 76 18603 6 9 35
19405 51 89 20410 37 41 22118 54 55
22901 19 23815 17 21 23 25810 21
27802 19 62 67 28344 79 29515 33 52 93
98 30202 7 17 34 42 34005 35612 58 62
85 87 35832 50 80 36044 100 37215 60
38439 71 40606 42401 56 70 74 43822 28
67 92 47757 83 48214 98 48969 53258
55884 56123 58 56725 61 75 55427
58295 59120 33 69 59339 47 56 60435 60
827 64649 84 65248 64 65516 67406 17
27 32 46 67721 65 69 87 68906 44 45 68072
70159 90 70889 900 71577 90 72021 78435
58 60 79975 80306 39 80792 82061 63
83256 58 72 74 83582 85862 88334 83
89308 87 90120 38 91609 372 98 91638
94169 98 95703 17 66 97064 65 99169 91.

— **A »Pala rossa« Pancsevón.** A pancsevói magyarság műkedvelő-előadást rendezett az ottani református egyház javára. A »Pala rossa« című népszimfóvet játszották el a lelkes műkedvelők a nagy számban megjelent közönség lelkes tetszésnyilvánításai közepett. Ez volt a háboru befejezése óta az első magyarnyelvű színelőadás Pancsevón.

— **Orvosi hír.** Dr. Hermann Károly külföldi tanulmányutjáról visszaérkezett és rendeléseit újból megkezdte.

Butorok, ebédők, hálók, uriszobák raktáron legolcsóbban Brauchlernál Subotica. Halpiac.

Roth Olga kozmetikai intézetében Kr. Aleksandra ulica 4. szám alatt, félmeletlen, modern szépségápolás, arcbőrhámlassztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók sajátkészítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehérítő- és szeplőkencsők stb. Vidékre megrendeléseket postán utánvétellel küldök.

Aml Önnek kell az — Elsaflud! Ez az igazi háziszser, mely megszünteti fájdalmait! Próbaküldemény 27 dinár. Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubica-Dolina, Central 185. sz. (Hrvatska).

Hajlított székében, prima minőségű, eredeti gyári áron, nagybani raktár, — nagyobb vételnél megfelelő engedmény. Hemler Péter utódánál, Novisad, az evangélikus templommal szemben.

SPORT

Pünkösdkor Noviszadon játszik az NSC. Mint Noviszadról jelentik, az NTK pünkösdkét napjára lekötötte a budapesti NSC csapatát, amely a másodosztály vezető helyén áll. A budapesti csapat valószínűleg Szuboticán is játszani fog a Bácskával.

— **A Bácska Noviszadon.** A Bácska csapata vasárnap Noviszadon vendégszerepel, ahol az NTK-val játszik barátságos mérkőzést. A szubotici csapat komplett csapattal megy át Noviszadra.

Ausztria 4:1 arányban megverte Románia futballcsapatát. Bécsből jelentik: A közönség rendkívül nagy érdeklődése mellett mérkőzött Ausztria válogatott futballcsapata Románia csapatával. Az osztrákok szép játékkal 4:1 (1:0) arányban győztek a román csapattal szemben.

Nagy formában vannak az amerikai atléták. Newyorkból jelentik: Azen a versenyen, amelyen Paddock felállította 124 mp-es 125 yardos világrekordját, a többi versenyszámokban a következő nagyszerű eredményeket érték el: Magasugrás: E. Brown 193 cm.; távolugrás: H. Hubbard 7 m. 38.5 cm.; hármassugrás: H. Hubbard 14.06 m.; rudugrás: M. Keown 396 cm.; diszkoszvetés: Carpenter 46 m. 38.5 cm.

Kohlemainen megsérült. A finneket az olimpiász előtt balszerencse üldözi. Nummi balesetét csak nemrégiben jelentették, míg most egy helsingforsi távirat hírül adja, hogy Hannes Kohlemainen, a másik világhírű távfutó oly érzékeny lábsérülést szenvedett, hogy jó ideig pihenni lesz kénytelen.

A bolgár olimpiai csapat veresége Bécsben. Bécsből jelentik: A bolgár olimpiai csapat szerdán egy bécsi kombinált csapattal mérkőzött, amelyben nagyrészt az osztrák válogatott játékosai szerepeltek. A mérkőzés a bolgár csapat 6:0 (2:0) arányu vereségével végződött.

A lengyel-magyar mérkőzés bírása. Párisból jelentik: A lengyel-magyar olimpiai mérkőzés vezetésére az olimpiai bizottság Mutters holland bírót rendelte ki.

A legerősebb magyar csapat All ki Lengyelország ellen. Magyarorszag első olimpiai ellenfele a lengyelek lesznek, akik ellen a magyar szövetség a következő csapatot állítja ki: Kropasek—Foel II., Mandl—Orth, Obitz—Guttman, Braun, Molnár, Opata, Hirzer, Jenny.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1924. május 21.

Zürich 6.975.
Genf 6.9725.
Berlin deviza 52.3—52.7 milliárd márka, valuta 51.1 milliárd márka.
Bécs deviza 872, valuta 871.
Prága 32.6750.
Budapest (hivatalos árfolyam 1085—1115).
London 355.
Newyork 124.

Noviszadi terménytőzsde, május 21. Változatlan irányzat mellett minimális forgalom. Buza 307.50—312.50 dinár. Árpá 315—320 dinár. Zab 275—285 dinár. Tengeri 220—222.50 dinár. Bab 675—685 dinár. Liszt 0-ás GG. 485—490 dinár, 0-ás G. 484—485 dinár, 2-es 425—435 dinár, 5-ös 380—390 dinár, 6-os 333—335 dinár, 7-es 290—300 dinár. Korpa 210—215 dinár.

Beograd, május 21. Zárlat: London 350, Newyork 81, Szófia 57, Szaloniki 150, Bécs 0.1146, Genf 14.37, Milano 3.59, Páris 4.50, Prága 2.40.

Zürich, máj. 21. Zárlat: Beograd 6.9750, Newyork 564.50, London 24.73, Páris 30.40, Milano 25.05, Prága 16.70, Budapest 0.0067, Bécs 0.007950, Bukarest 2.75, Bécs 4.10.

Budapest, május 21. A devizaközponthivatalos árfolyamai: Beograd — Dinár 1085—1115, London — Font 383200—393200, Milano — Lira 3890—4000, Newyork — Dollár 87700—90000, Páris — Frank 4730—4880, Takarékos korona 130.

Értéktőzsde. A tőzsde üzletelen, az árak csekély javulást mutatnak. Tőzsdezárlat (ezer koronákban): Bankok: Angol-magyar 76, Bosny. agrár 65, Földhitelb. 318, Hazai 219, Szlavon jelz. 67, Lloyd-bank 13.5, Cseh iparb. 30, Magyar Hitel 642, Jelzáloghitel 134, Leszámitoló 88.5, Olaszbank 22, Mercur 16, Osztrák Hitel 239, Keresk. bank 1350, Takarékpénztárak: Belvárosi 31, Egyes. főv. 178, Ált. takarékos 186, Moktár 206, Pesti hazai 4220. Biztosítók: I. Magy. Bizt. 12000, Fonciere 250, Jég 220. Mal-mok: Back-malom 70, Borsod-miskolci 144, Concordia 44, I. pesti gm. 144, Gizzella 56, Hungária 94, Királymalom 32. Bányák és téglagyárak: Beocsini 1200, Borsodi 140, Szentlőrinci 75, Cement 95, Szászvári 420, Kohó 570, Istvántégla 50, Drasche 230, Magnezit 1975, Aszfalt 70, Ált. köszénb. 3670, Salgó 725, Ujlaki 195. Nyomdák: Athenaeum 162, Franklin 106, Globus 42, Kunossy 12, Pallas 165. Vasművek és gépgyárak: Gróf Csáky 20.50, Gazd. gép 170, Fegyver 1175, Frankl 140, Ganz Dan. 3650, Ganz vill. 1650, Hofherr 168, Kistarcsai 55, Láng 158, Lipták 14.25, Ált. gépgy. 37.50, Magyar acél 265, Rimamurányi 148, Rossemann 80 Schlick 79. Különtételek: Délicukor 540, Égis 40, Izzó 680, Horvát cukor 1175, Részvényserf. 210, Jutá 175, Karton 78, Klein 7.25, Kelti 35, Klottid 90, Ligetszan. 23, Cukor 3150, Östermelő 295, Pannax 270, Mező-hegyesi cukor 256. Falpari vállalatok: Guttman 460, Hazai fa 160.

Pyram
Pyram
Pyram
A legfinomabb terpentines
CIPŐKRÉM!

NYILTTÉR.**Köszönetnyilvánítás.**

Mindazoknak, kik férjem elhunytával ért mély-séges fájdalmamat részvétükkel enyhíteni iparkodtak, ezúton mondok hálás köszönetet.

Indija, 1924. május 18.

Öz. v. Mattenhelm Józsefné.

Köszönetnyilvánítás

Öszinte köszönetemet óhajtom leróni dr. Šercer Ivó subotici központi kórházi szemorvos úrnak, aki alapos, fáradságot nem ismerő vizsgálat után nagyon legyengült szemeimnek olyan kitűnő szemüveg-receptet írt, hogy azzal távlátó képességemet ismét helyreállította. Polgártársaimnak vélek szolgálatot tenni, midőn őt a legmelegebben figyelmükbe ajánlom.

3723

Szabados Sándor
v. nyomdatulajdonos

Paličon lakó n. b. vevőinket kérjük, hogy b. címüket velünk közölni sziveskedjenek, mivel utazónk hetenként ki fog járni, hogy a rendeléseket fölvegye, melyet másnap már ki is fogunk szállítani.

Teljes tisztelettel

Meinl Gyula

kávébehozatali r. t. fiókja

Subotica

3827

Victor Margueritte**Az élettárs — Le compagnon**

a szenzációs „Lerbier kisasszony legényelce” c. könyv befejező kötete

ÁRA 68 DINÁR

KAPHATÓ:

Vig Zsigmond Sándor
könyvkereskedésében Subotica

Uj zeneművek érkeztek !!

3606

ÉRTESÍTÉS!

Alulírott subotici dentisták elhatároztuk, hogy a nyári hónapokban **FOGÁSZATI MŰTERMŰNKBEN**

d. e. 9-12-ig, d. u. 3-6-ig **rendelünk.**

Dentist Reményi Frigyes

Dentist Román Oszkár

Dentist Schäffer Géza

Bánát egyik városában 15 év óta fennálló, nagy vevőkörrel bíró

elektro- és technikai vállalat

más vállalkozás miatt azonnal eladó. A városban jelenleg nagy átalakítások folynak. Villanyszerelők részére biztos megélhetési forrás. Leveleket „Elektrotechnik” cím alatt továbbít a kiadóhivatal. 3775

Uj vukovári arctisztító kenőcs szepő, himlőhely, sömör, májfolt, kelések, fakadékok, forrósgái pörsenés, orrvörösség és minden egyéb arcvirágzás ellen.

Uj vukovári bőrszépítő szappan és puder, mely az arckenőccsel a használati utasítás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is viruló és fiatal arcot kölcsönöz.

Egy nagy tégely ára 12 dinár, kisebb 8 dinár, szappan 5 dinár, puder 8 dinár. Utánzatoktól óvakodjunk! Csak Krajčović által Vukováron készített kenőcs valódi. Minden tégelyen Krajčović, a készítő aroképe látható.

Ze. Krajčović gyógyszerháza, Vukovári. 2560

BERSON**gummisarkat és gummitalpat**

tetessen fel cipészével cipőjére, mert ezzel nemcsak pénzt takarít, hanem megóvja lábait és cipőjét is.

Negyven éve fenálló óriási forgalmu nagy vevőkörrel bíró

vaskereskedés

előnyös feltételek mellett azonnal eladó. Szives megkereséseket **Sebők Mihály Fia vaskereskedő** címére kérek, Szeged Valéria-tér. 3809

MÉHÉSZETI ÜGYEKBEN

INGYEN TANÁCSOT AD

méhések berendezését, méhek beszerzését, a méhek szaksteri kezelését részletesen elvállalja. Méheket, mézet, viaszt bizományi értékesítésre bankgarancia mellett átvesz **NAGY JÓZSEF** a „Vajdasági Méhészeti Lapok” szerkesztője Stari-Bečej. 2341

VOJVODINAI DOBOZIPAR

Subotica, Sudarevičeva ulica 84. Telefon 421.

Legizlésebben és legolcsóbban készít cukorkás-, szappanos-, gyógyszer-, pouderes- és mindenfajta KARTONDOBOZT. — Gyors és pontos szállítás!

STENICIN

a leghíztosabb hatásu **POLOSKAIRTÓ**

Kezelése egyszerű. Kapható Landauer Drogeria Subotica

Bérmálásra

ékszeres és órák

a legolcsóbbak

ÁDÁM IMRE

órák- és ékszerésznél Subotica Rudičeva u. 12

ZONGORÁK

platinók dus választékban gyári áron, hangszeres és alkatrészei nagyban és kicsinyben 2469 kaphatók

PRÁGAINÁL
VEL-KIKINDÁN.

Teslici Retorta Faszén

Bácskai vezérképviselő:

Ludwig Hubert
Novisad

Željeznička ulica 19
3667

FÜZŐKÜLÖNLEGESSÉGEK

Haskötők, melltartók eredeti francia és angol modellek után készülnek

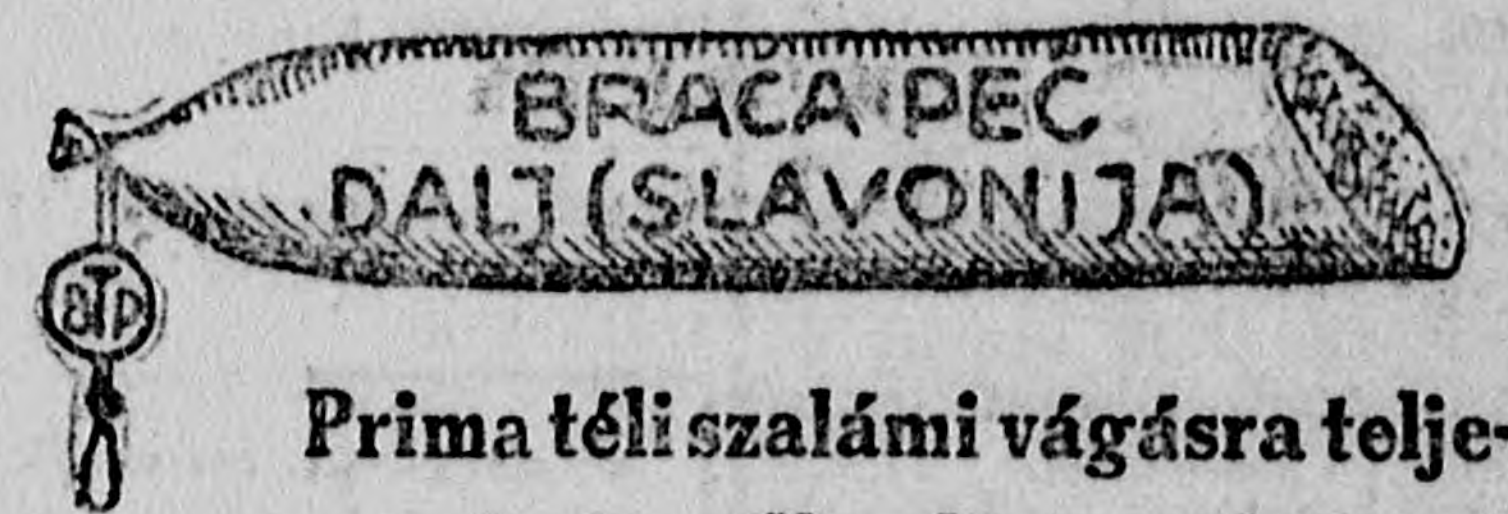
DIMITRIJEVIC JULISKA

fűzőtermében, Scotus Viatora ulica 10. Tisztítás és rossz fűzők újjáalakítása a legpontosabban eszközöltetik.

Dzsávic, Hódi templom-festők

művészi kivitelben elvállal szobafestést, mázolás, műerezést. Tanonc felvétetik. Cim: Subotica gimnazija, Vel. Bečkerek Roknics foto-szalón.

3310

Prima téli szalámi vágásra teljesen érett, állandóan raktáron.

MOTORHAJÓ KÖZLEKEDÉS

STARIBEČEJ és NOVIBEČEJ KÖZÖTT:

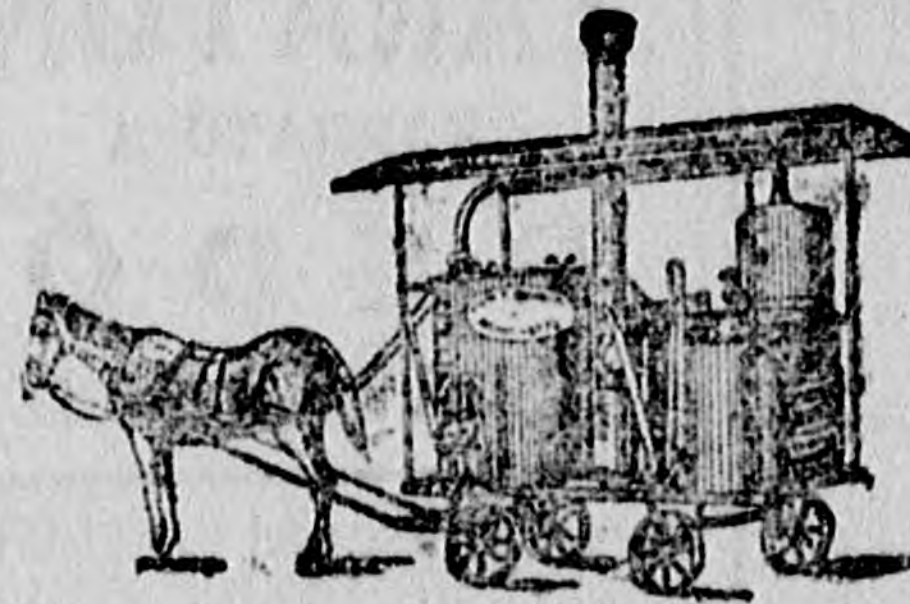
INDUL: Staribečejről 1/2 5, 1/2 8, 1/2 10, 1/2 14, 16 órakor

INDUL: Novibečejről 1/2 6, 9, 1/2 12, 15, 17 órakor

VERMŐREL

PERMETEZŐ GÉPEK

Din. 500.— valamint az összes alkatrész és KÉRKŐ jutányosan kapható **KEMÉNY GYULÁNÁL SUBOTIGA** TELEFON: 29. 2240

Modern pálinkafűzőüstök és permetezőgépek első gyára.

Figyelembe ajánlja különféle pálinkafűzőüstökkel és leguabb permetezőgépekkel bőségesen ellátott raktárát. Szolid árak. Vállal mély kutturásokat. Együttal ajánlja ujjon an létesített **harangbőrdőjt**. Harangjáról bátran állítható, hogy kivitel és hangharmonia tekintetében minden konkurenciát felülhúlnak. Képes árjegyzékek és árajánlatok kívánatra ingyen. **MILAN T. JOVANOVIĆ, NOVISAD**, Subotičeva ul. 16. 3737 Telefonszám 406.

SZENTI és VIRÁG

épület- és butorgyára, Subotica

Sudarevičeva ul. 66. Telefon 383

Legmodernebb gépekkel felszerelt helyiségekben készít asztalos-, lakatos- és parkettázási munkákat és teljes lakberendezéseket a legmodernebb kivitelben és az ország bármely területére jótállás mellett szállít. Tisztviselőknek részletfizetési kedvezményt ad.

3741

OLCSÓ KIÁRUSÍTÁS DEUTSCH SIMON

DIVATÁRUHÁZA SUBOTICA

JELAŠIČEVA ULICA 3. SZÁM. KISKÁPOLNA MELLETT.

Áruraktáram kibővítése és üzletem átrendezése miatt raktáromon levő összes kötött, szövött, rövidáru, uri és női divatcikkeimet, különösen férfi és női harisnyák, férfi ingek, nyakkendők, nyári gyermektrikók, fonott bőrszandálok mélyen leszállított áron lesznek kiárusítva. Felhívom az igen tisztelt vásárló közönség figyelmét, hogy saját érdekében győződjék meg olcsó áramról.

Körző május 22-től
csütörtöktől
május 25-ig
vasárnapig

A rongyszedők leánya
megható filmdráma 6 felvonásban
Főszereplő **BLANCHE MONTEL.**

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó
kétzeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Állatkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik.
Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din.
Kérdezőkódokhoz válaszbélyeg mellékelendő.

május 22-től
csütörtöktől
május 25-ig
vasárnapig

Lifka

A PONTE GRANDEI ISMERETLEN
szépségs kalandor dráma 5 felvonásban
Főszereplő: **RIA BRUNA.**

LEVELEZÉS

Házasság céljából keresek 28-35 éves, intelligens, szolid leányt vagy özvegy asszonyt, ki a háztartásban és üzletben jártas. 38 éves kereskedő vagyok, r. kath., főmunkatárs, üzlettem van nagyobb városban. saját házam, négy-szobás, teljesen berendezett lakásom van, vagyonom másfélmillió dinár, megfelelő hozománnyal nőül nék. Csak komoly és fényképpel ellátott levelekre válaszolok. Teljes című leveleket a kiadóhivatal továbbít »Egy éves özvegy« íjigével. 3716

Szoptatósdata felvétetik. Cim: dr. Lusztig útv.év. Topola. 3801

Ok'leveles tanítónő gyermekek mellé vagy társalkodónői állást keres. Cim a kiadóban. 3758

Varróleányok felvétetnek francia munkára, csakis elsőrendű munkacérok. — Horváthné, Rudičeva ulica 3786

Üzves varróleányok felvétetnek Spitzer szőrmearuházban. 3744

Zöldségáru termelők-től minden mennyiségben anapi áron veszek zöldségféléket

ILIJASÁGI
fűszer és csemege kereskedése Subotica, Husplac.
Telefon 448. 1022

23 éves, nős, magyar, horvát és német nyelvismerttel bíró egyén mint főraktárnok vagy zsák-anvag- és lisztraktárnok azonnali belépésre állást keres. Cim a kiadóban. 3810

Suche ein möblirtes Zimmer in der inneren Stadt, womöglich mit Badezimmerbenützung. Ewentuell ertheile ich dortselbst Musikunterricht als Begleiter des Miethzinses. — Otto Stach, Dirigent des Salonorchesters im Városi-kávéház. 3826

Házmesteri állást keres házaspár június 1-ére vagy esetleg egy szoba-konyhás lakást. Cim a kiadóban. 3782

Weiterschan János
FESTÉKÜZLETE
Főüzlet: Vel.-Becskerek Fő-utca 16.
Fióküzlet: Mariolana. 2509

Bánát legnagyobb és legjobban szortírozott festék szaküzlete.

Teljesen perfekt, komoly, önálló munkacérok, angol és francia szabász, műhelyvezetőként, továbbá gyakorlott, üzves, jobb segéd felvétetnek. Személyes jelentkezés »Jelena« női divatszalonban délután 6-7 órakor, Subotica, Aleksandrova ulica 11. korzó. 3647

TANATON
KAPHATÓ A
B E D Ő
TRAFIKBAN

Kereskedősegéd rövidáru-szakmából, 14 évi gyakorlattal, állást változtatna. Utazói, raktárnoki vagy irodai szakmában. Beszél magyar, szerb és német nyelven. Leveleket »Szorgalom« jelige alatt a kiadó továbbít. 3731

Suche intelligentes, deutsch-kroatisches Fräulein zu meinen 10-12-jährigen Töchtern. Adresse: Alexander Sár, varoška kuća. 3802

VÉTEL-ELADÁS

Bánátban 50 és 90 kat. hold prima birtok vétessel olcsón eladó. Fekvése elsőrendű. Közel a vasúthoz és községhez. Érdeklődni Josip Schattler Subotica, Cirila i Metoda 2, nagytemplommal szemben.

KÉRJEN

Jedol DEDY

CIPŐKRÉMET!
GYÁRTJA:
Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika D.D.
NOVISAD

Gőzkazánt, magánjárót, 6-8 HP. megvételre keres Heisler Dávid, Stara-Pazova. 3819

Kedvező fizetési feltételek mellett eladók mindenféle malomgépek, szivógáz-, benzín- és nyersolajmotorok, utiak és használtak. Megvételre keresek mindenféle gépeket és kazánokat 20-100 m² tüzfelületig. Nagyon olcsón eladó egyvágos malom. Berendezés külön is. Petrás László, Veliki-Bečkerek. 3821

MALOMGÉPEK
STANDARD-OLAJAK
HOFHERR-GÉPEK
TECHNIKAI-CIKKEK
MANILLA GÉPSZIJ
MICHELIN-AUTOGUMMI
BENZIN

Braun Marcel
cégnél
Veliki Bečkerek
*
Telefon 106. 2526

Borbélyüzlet, főforgalmu, családi okból azonnal eladó, esetleg lakással. Cim: Voivodina-nyomda, Senta. 3822

Irodának alkalmas szoba kiadó; ugyanott régi ablakok és keramitlapok eladók. Petrogradska ul 5. 3824

New 12 Milwaukee» kéveköltő aratógép, kifogástalan, üzemképes állapotban, 13 hold hegyi szőlő Fehértemplomban eladó. Cim a kiadóban. 3820

A főterhez közel kis üzlet berendezéssel eladó. Cim a kiadóban. 3811

Új hálószobabutor és konyhaberendezés sürgősen eladó. Cim a kiadóban. 3815

Borbélyok
figyelmébe!

Ondolalást és fésülést szakszerűen és gyorsan kitanítok **Kummerkrame: nőifodrász, Somhor.** 2984

250-450 úrtartalmu, 80 hl üres hordó, jó állapotban, jutányos áron eladó. Topola, 1111. házszám.

Máv. 54 colos cséplő, teljesen újonnan építve, eladó vagy becserelem. — Két bódé, egy 750 kg mész-súlyokkal, egy szivónyomószivattyú szíjhajtásra, egy 5-7 lóerős fekvő szivógázmotor, szalma-és tözkekrázótengelyeket olcsón készítek. Közvetítőket díjazok. 17 milliméteres acélírótkötél eladó. Kozma Imre gépműhely, Cantavir. 3709

Új, modern ebédlő-, háló-és konyhabutorok eladók Paličson, 155. sz. Bővebbet Kmetz megáll. 3764

Illatszertár, a Vaidaság nagyobb városában eladó, esetleg ahhoz társ keresetnek. Bővebbet dr. Szántó Miklós Sombor, Apatini ut 44. 3589

Somborban, a helvároshoz közel, egy ház, két hálószobás lakással, azonnal eladó. Három szoba, előszoba, konyha stb. azonnal elfoglalható. Megkeresések Zóni Ferenc Sombor, Kosovska ulica 6 küldendők. Ügynökök kizárva. 3735

Vas- és fémöntvényeket
gyárt, nikkelez és galvanizál:
KRAUSZ
VELIKI-BECKEREK,
a törvényszéki palota mellett.
TELEFON SZÁM 329. 760

KÜLÖNFÉLE

Felhívás a jó emberekhez. Egy szegény elbocsátott postatisztviselő, aki három gyermekével kenyér, lakás és foglalkozás nélkül van, arra kéri a jó embereket, hogy némi adománnyal szíveskedjenek őt nyomorában támogatni. Családjával együtt ruha és élelem nélkül tengődik. Címe: Birkenhauer Vršac, Régi-posta-utca 50. 3815

Házikoszt: ebéd és vacsora, 18 dinár. Sokolska ul. 16. jobbra az udvarban. 3814

Házasságot jobb körökbe diszkrétén elintéző »Közvetítő-iroda« Subotica, I. Agina ulica 11. 3649

Schlager Subotica
Aleksandrova ul.

Bőr kupébőröndök táskák, bőrtárcák nagyválasztékban megrendelésre is kaphatók.

Menyasszonyi paplanokat pehelyből, gyapjuból és vattából, úgy utat, mint régit, a legszebben és legolcsóbban készítek háznál is. Raktáron tartok minden színben jó és olcsó paplanokat. Csányi Károlyné; üzlet az edénypiacon, a gőzfürdő oldalán levő Németh-trafikban.

Kiárusítás! Az összes raktáron levő férfi-, fiu- és gyermekruhák minden elfogadható áron kiárusítatnak. Tessék megvőzödni. Csak e hónapban, míg a készlet tart. Földes Samu ruhaáruházában, a Nádor-kávéház mellett, Suboticán. 2639

Zongorát, pianót, öthónapos részletfizetési feltételek mellett kaphat mindenki. Rendkívül nagy választék új angol és bécsi szerkezetű, valamint átjlesztett zongorákban. Kain hangszernagykereskedő Subotica, városi székház.

KISS ZÁLOGINTÉZETE mindenféle értéktárgyakra kölcsönt ad. Zálogból visszamaradt tárgyak állandóan olcsón eladók. I. Bogovičeva (Kinizsi) ulica 12. 7622

Új zongorák, keresztthurosak, fekete, páncél hangtökeivel, elsőrangú gyártmányok, netto cassa, esetleg 12-18 havi részletfizetésre kaphatók Raab Károlynál Sombor, Pariska ul. 3143

Butorozott szoba kiadó június elsejére, a város központján, két férfinak, jutányos áron. Cim a kiadóban. 3776

Szenved hajhullásban? fejkorpában? vagy fejiszke-tegységben? Tegyen kísérletet a dr. Gabler-féle Nyir-fahajvizzel (Birkenwasser) s ön is megelégedett lesz. Postán utánvétellel. Illés gyógyszertárban, főpostával szemben. 3286

SZÓDAVIZET legkisebb mennyiségben is gyári áron szállít házhoz bárkinek »Johanna« szikvízgyár Subotica. Telefon 532.

Üzlethelyiség a beltéren telépéssel átadó. Cim a kiadóban. 3754

ÖTSZÁZ DINÁR jutalmat kap, aki Porpány Alajos vasúti nyugdíjasnak (lakik Palički-put 46) június elsejéig egy egy-szobás lakást szerez. 3727

Kiadó egy száraz, egészséges raktár, 10 méter hosszú, 5 méter széles és 3 méter magas; ugyanolyan nagyságu padlás van hozzá. Érdeklődni lehet Hermann Ernő, Strossmajerova ul 6. Telefon 808. 3731

Trágya kapható szalmáért cserébe vagy pénzért. — Transport telepén. Szegedi ut. 3772

Perzsa, Szmyrna
SZŐNYEGEK
szakszerű javítása és tisztítása. Megővés por és moly mentesítéssel (vacum).
Vidéki javításokat is vállal.
„MEKKA“
keleti szőnyegszövő
Subotica, Paja Dobanovacka ulica 8. szám.

FOGLALKOZÁS
Gyakorlott malomszerelők, asztalosok malomszerelést keresnek. Cim: Czigler Kálmán szerelő, Stara-Kanjiža, Ligetsor 5. 3769

Munkásnök felvétetnek állandó munkára. Nyitray és Társai, Gajeva ul. 63, volt Bethlen-utca. 3813

Tisztviselő-utazót keresek szesz- és borszakmából elismert, szolid, jó céghez. Ajánlatokat »Szép pozíció« jelige alatt a kiadóba kérek 3816

ÚJ! ÚJ!
FRANCIA SZABÁSZ
SZABÓMUNKÁSOK TERMELO SZÖVETKEZETÉBEN
Subotica Jelašičeva u. 9.
Szolid árak!
Pontos kiszolgálás! 3603

Intelligens nő előkelő családnál házkisasszonyi vagy hasonló megfelelő állást keres június elsejére. Magános családhoz pusztára elmegy. Ajánlatokat továbbít Schmolka hirdetőiroda, Novisad. 3817

Borbélysegédet keresek, csak elsőrangú munkacérok jelentkeznek. Diura Mijatović Subotica, Aleksandrova ulica 1. 3825

R Ó K A
DIVATCIPÉSZETE
SUBOTICA
PAŠIČEVA ULICA 9.
Fiatal divatárusság azonnal beléphet Urar Imre Bačko-Petrovoselo. 3773

Főmolnár kerestetik egyvágos bácskai malomban mielőbbi belépésre, aki megfelelő gyakorlattal és hosszabb bizonyítványokkal rendelkezik előnyben: nyelvismertek felsorolandók. Ajánlatok az ígények megjelölésével »Megbízható főmolnár 1000« íjigére a kiadóba kéretnek. 3828

Fahivatalnok, 50 éves, 30 évi gyakorlattal, beszél szerbül, németül és magyarul perfekt, bármily állást keres sürgősen azonnali belépésre csekély fizetési igénnyel. Cim a kiadóban. 3832

Károlyi Mihály
könyve
Egy egész világ ellen
kapható
HEUMANN MÓR
könyvkereskedésében
Subotica
Jelašičeva ulica 1. 3275

Fűszerkereskedősegédet, fiatal, üzves detailistát, keresek azonnali belépésre. Kléner Dániel fűszerkereskedő, VIII. krug. 3835

Fűszerkereskedősegéd, magyar, német és szerb nyelvismerttel, jelenlegi állását változtatni óhajtja. Cim a kiadóban. 8330

Önálló házvezetőt keresek. Jelentkezzék Budanovits kézmunkaüzletben, Rudič ulica 1. 3832

Alkalmi vásárlás!!!
Felhalmozott sarkóáruk nagy választékban és fazonban úgy fekete svéd gránit, labrador, szürke onitok és márványban stb. Versenyképes árak! Terve szerint közbiztonsági munkákat vállalok
Virágh Gyula kőfaragó
Bácska-Topola. 2680

Szabóinas fizetéssel felvétetik. Székely A. Halpiac. 3774